

Raadsvoorstel

Status: Besluitvormend

Agendapunt:	7
Onderwerp:	Kadernota bibliotheek
Datum:	31 juli 2018
Portefeuillehouder:	drs. J.W. Uitslag
Decosnummer:	809
Informant:	Marit Ligtenberg m.ligtenberg@dalfsen.nl (0529) 438908

Voorstel:

1. De kadernota 'Onze bibliotheek in 2019 en verder... *Bewegen, ontwikkelen, samenwerken*' vast te stellen.
2. Het college van B&W opdracht te geven om bij het beleidsplan financiële scenario's uit te werken waarvan één scenario budgetneutraal is.

Inleiding:

Het doel van de kadernota is het afstemmen van ambities en ontwikkelrichtingen voor het nieuwe bibliotheekbeleid 2019 en verder. De aanleiding voor nieuw beleid is tweeledig. Enerzijds loopt het huidige bibliotheekbeleid 2014-2018 af, anderzijds is de fusie tot bibliotheek Salland-Vechtdal niet tot stand gekomen waardoor bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen zich vanaf september 2017 samen met de gemeente heeft beraden over het verdere verloop en de invulling van de bibliotheekvoorziening in de gemeente Dalfsen. Dit raadsvoorstel ligt voor om de kaders voor een toekomstige bibliotheekvoorziening vast te stellen. Na vaststelling van de ambities en ontwikkelrichtingen start er een participatietraject in de kernen zodat de kaders verder lokaal ingekleurd kunnen worden. Het streven is om in februari 2019 ter besluitvorming een beleidsplan voor te leggen.

Argumenten:

1. Kaders geven richting aan de koers van het nieuwe bibliotheekbeleid

De klassieke bibliotheekfunctie is al enige tijd aan verandering onderhevig. Trends en ontwikkelingen laten zien dat de maatschappij waarin wij leven ook aan verandering onderhevig is. De maatschappelijke opgaven en de nieuwe bibliotheekwet vragen een andere functie van de bibliotheek. De klassieke bibliotheek van informatievoorziening en boeken uitleen verandert naar een bibliotheek met een brede maatschappelijk-educatieve functie. Om vorm en inhoud te geven aan deze nieuwe functie zijn kaders nodig die de richting en koers van de bibliotheekvoorziening van de toekomst bepalen.

2. De inhoud van de kadernota is integraal afgestemd met bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen

De nieuwe rol van de bibliotheek vraagt van bibliotheekmedewerkers andere werkzaamheden. De huidige bibliotheekmedewerkers werken veelal nog vanuit de klassieke bibliotheek taken en functies gericht op het verlenen van toegang tot informatie en boeken uitleen. Binnen de bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen zijn sessies gehouden met medewerkers. Daaruit komt naar voren dat de veranderambitie naar een maatschappelijk-educatieve bibliotheekfunctie alleen haalbaar en realistisch is als ook de interne organisatie daar op ingericht is. De ambities en ontwikkellijnen in deze kadernota zijn daarom in nauwe samenwerking met bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen opgesteld zodat de verandering naar een maatschappelijk-educatieve functie intern ook daadwerkelijk kan worden gerealiseerd.

3. De inhoud van de kadernota sluit aan bij de uitgangspunten uit de kadernotitie Transformatie 'Dichtbij de kern'

De centrale lokale kaders van de bibliotheek zijn: iedereen doet mee, onderwijs & jongeren en cultuur. De bibliotheek vervult daarmee steeds meer een functie binnen het sociaal domein. Door deze verschuiving wordt de gemeente niet alleen meer gezien als subsidieverstrekker maar juist ook als belangrijke samenwerkingspartner. De transformatie notitie 'Dichtbij de kern' vormt voor de bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen een belangrijk vertrekpunt in de opzet van activiteiten. De bibliotheek vervult namelijk in toenemende mate een rol in het centraal zetten van de vraag van inwoners, het creëren van sociale nabijheid, het samenwerken tussen organisaties en het verbinden van de domeinen participatie, jeugd en Wmo.

4. De ontwikkelambities van bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen sluiten aan bij de raadsagenda 2018-2022: "Kleurrijke kubus"

Transformatie in het sociaal domein en armoede zijn twee hoofdthema's die centraal gesteld worden in de raadsagenda 2018-2022. Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen is van plan om in samenwerking met SAAM en diverse andere maatschappelijke organisaties in te zetten op preventie, vroegsignalering en het centraal zetten van de hulpvraag. Het project 'infopleinen binnen de ontwikkellijn' iedereen doet mee' is daar een mooi voorbeeld van. Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen heeft daarmee duidelijk de ambitie om als maatschappelijk middenveld mee te bewegen in de ontwikkelingen van de transformatie. Laaggeletterdheid vormt veelal de kern van problemen als werkloosheid, eenzaamheid, gezondheidsproblemen en armoede. Aan de hand van een actieplan zijn in de jaren 2017-2018 diverse activiteiten en acties uitgevoerd in de categorieën: herkenning & signalering, coördinatie & organisatie en aanpak & activiteiten. Laaggeletterdheid wordt expliciet benoemd in de raadsagenda en verdient daarom ook in de periode 2019 en verder aandacht en ontwikkeling.

Kanttekeningen

1. Uit de Wsob volgen landelijke en provinciale kaders waardoor er lokaal geen volledige beleidsvrijheid is om invulling te geven aan de bibliotheekvoorziening;

Naast lokale ambities en uitgangspunten worden in de kadernota landelijke en provinciale kaders benoemd. Deze kaders volgen uit de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening (Wsob) die per 1 januari 2015 van kracht is. Doordat de wet de functies van de bibliotheek bepaalt, is er lokaal geen volledige beleidsvrijheid om zelf invulling te geven aan de functies van de bibliotheekvoorziening. Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen heeft wel getracht om de in de wet beschreven functies zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de lokale situatie en ontwikkelingen binnen de gemeente Dalfsen. Daarnaast kan de bibliotheek ervoor kiezen om de samenwerking met SAAM te versterken en bepaalde wettelijke functies onder te brengen bij welzijn.

2. De benodigde kredietaanvraag is in dit stadium van beeldvorming nog onzeker

Het vaststellen van een kadernota is nodig om een volgende stap te kunnen zetten in het proces van beleidsontwikkeling. De bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen heeft met name bij de omslag van een klassieke naar een maatschappelijke- educatieve bibliotheek behoefte aan duidelijke kaders. Op basis van deze kaders wordt namelijk gewerkt aan de verdere lokale inkleuring van de activiteiten binnen de thema's. Omdat activiteiten pas gekoppeld en uitgewerkt kunnen worden nadat de kaders vastgesteld zijn, is de benodigde kredietaanvraag voor de uitvoering van het beleid nu nog niet inzichtelijk en volgt deze bij het beleidsplan.

Alternatieven:

- Het huidige bibliotheekbeleid 2014-2018 voortzetten;
- De input van het participatietraject verwerken in de kadernota en deze na afloop van het participatietraject vaststellen.

Duurzaamheid:

In de periode 2014-2018 zijn verschillende ontwikkelingen gestart. De bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen heeft binnen de kulturhusen een bibliotheekvoorziening in alle vijf de kernen, er is een nieuwe jeugdspecialist geworven die zorgt voor de contacten met scholen, de bibliotheek heeft een actieplan laaggeletterdheid opgesteld en uitgevoerd en binnen de kulturhusen werkt de bibliotheek nauw samen met de verschillende partners in het kulturhus. Deze 'tijdelijke' ontwikkelingen behoeven structurele inbedding zodat de bibliotheek duurzaam kan toewerken naar een maatschappelijk-educatieve bibliotheekfunctie.

Financiële dekking:

Huidige subsidiebudget

Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen ontvangt jaarlijks een subsidie van €592.000,-. Deze subsidie is opgebouwd uit €475.000,- voor exploitatie, inzet personeel en collectie, €50.000,- voor ontwikkelingen gericht op de maatschappelijke functie (in 2014-2018 onderwijs, kulturhusen en laaggeletterdheid) en €67.000,- voor de huur van de Trefkoele+. Aanvullend op deze structurele subsidie ontvangt bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen incidenteel een bijdrage voor:

a. Het actieplan laaggeletterdheid

- 2017: €47.400,-

- 2018: €47.400,-

b. Het project infopleinen vanuit het innovatiebudget welzijn

- 2017: €84.245,85

- 2018: €32.307,25

- 2019: €23.767,74

- 2020: €24.209,10

Ambities 2019 en verder

In de kadernota staat beschreven dat laaggeletterdheid en het project infopleinen onderdeel worden van de *core business* van de bibliotheek. De verschuiving van klassieke bibliotheek naar maatschappelijke- educatieve bibliotheek vraagt om een hoger ambitieniveau dan het huidige bibliotheekbeleid. Het bestuur van bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen heeft aangegeven dat het streven is om deze ambities te realiseren binnen het huidige subsidiebudget. De bijdrages voor de projecten infopleinen en laaggeletterdheid zijn echter incidenteel. Als deze projecten onderdeel worden van de

core business van de bibliotheek betekent dit naar verwachting een extra investeringsvraag. Daar komt bij dat bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen in de periode 2014-2018 jaarlijks €87.653,- van de algemene reserve heeft moeten inzetten voor het bibliotheekbeleid zodat er in 2018 een gezonde reservepositie is bereikt. De reservepositie heeft dat niveau nu bereikt, alleen betekent dit voor de overgang van het jaar 2018 naar 2019 wel een gat in de begroting van +/- €80.000,-.

Financiële scenario's

De activiteiten van bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen zijn in dit stadium van beleidsvorming nog niet ingevuld omdat de kaders eerst vastgesteld moeten worden. De daadwerkelijke kredietaanvraag is daarom nog niet inzichtelijk. Gelet op de ambities voor nieuw beleid wordt er een extra investeringsvraag verwacht. Om ondanks deze onzekerheid financieel toch een kader te hebben, wordt voorgesteld het college opdracht te geven om bij het beleidsplan financiële scenario's uit te werken, waarvan één scenario budgetneutraal is.

Communicatie:

Bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen wordt geïnformeerd over het besluit van het college van B&W en de Gemeenteraad. Inwoners worden betrokken bij het verder invullen van de kaders aan de hand van een participatietraject. De communicatie hieromtrent wordt opgepakt door bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen.

Vervolg:

In de kadernota wordt het procesvervolg beschreven. De eerstvolgende stap is het participatietraject in de kernen. Aan de hand van de brainstorm/discussie avonden worden inwoners betrokken bij de verdere invulling van de ontwikkellijnen iedereen doet mee, jeugd & jongeren en cultuur. De input van dit plan wordt verwerkt in het beleidsplan waarvan het streven is om dit in februari 2019 ter besluitvorming aan u voor te leggen. Na vaststelling van het beleidsplan volgt er een uitvoeringsplan en een voortgangsrapportage.

Bijlagen:

Kadernota 'Onze bibliotheek in 2019 en verder... *Bewegen, ontwikkelen, samenwerken*'

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. H.C.P. Noten

de gemeentesecretaris-alg.directeur,
drs. J.H.J. Berends

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 31 juli 2018 nummer 809;

overwegende dat het huidige bibliotheekbeleid 2014-2018 afloopt en de fusie tot bibliotheek Salland-Vechtdal niet tot stand is gekomen;

b e s l u i t :

1. De kadernota 'Onze bibliotheek in 2019 en verder... *Bewegen, ontwikkelen, samenwerken*' vast te stellen.
2. Het college van B&W opdracht te geven om bij het beleidsplan financiële scenario's uit te werken waarvan één scenario budgetneutraal is.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 24 september 2018.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. H.C.P. Noten

de griffier,
drs. J. Leegwater